

Sprawozdanie z działalności Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej w roku 2017

Główne wydarzenia:

- powstanie Instytutu Teatru i Sztuki Mediów (z Katedry Teatru, Dramatu i Widowisk);
- powstanie Instytutu Filmu, Mediów i Sztuk Audiowizualnych (z Katedry Filmu, Telewizji i Nowych Mediów);
- doktorat h. c. dla prof. Rolfa Fiegutha;
- przygotowanie raportu parametrycznego za lata 2013-2016;
- przedłużenie przewodniczenia przez WFPiK w Humanistycznym Konsorcjum Naukowym, rozwój aktywności HKN;
- inauguracja działalności Archiwum Odojewskiego;
- sukces wydziału w ramach uniwersyteckiego wniosku do NCBiR (zespół pod kierownictwem dra M. Wobalisa)
- remont i oddanie do użytku 8 pomieszczeń na II piętrze Collegium Maius (po Instytucie Biofizyki)
- zainaugurowanie nowej strategii promocyjnej „Fredry 10”

Działalność naukowa

W roku 2017 badacze z Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM prowadzili badania, podobnie jak w poprzednich latach, na najwyższym poziomie, a ich wyniki wprowadzali w obieg naukowy głównie poprzez publikacje monografii autorskich, przygotowywanie książek zbiorowych, ogłaszanie artykułów w czasopiśmie naukowych (krajowych i zagranicznych) oraz w monografiach wieloautorskich, wreszcie poprzez prezentacje referatów na konferencjach zagranicznych i krajowych (o charakterze międzynarodowym, ogólnopolskim, lokalnym), także odczyty popularyzujące naukę w obiegu społecznym. Harmonijnie rozwijał się proces pozyskiwania tytułów i stopni naukowych: w finalną fazę wszedł wniosek profesorski Katarzyny Kuczyńskiej-Koschany (ostateczna nominacja w styczniu 2018 r.), aż dziewięć osób uzyskało habilitacje (Agata Firlej, Agnieszka Gajewska, Agnieszka Kula, Monika Miazek-Męczyńska, Radosław Piętka, Beata

Przymuszała, Ewa Rajewska, Dorota Rojszczak-Robińska, Anna Śliwińska), przeprowadzono jedenaście obron doktorskich, zamkniętych pozytywnym wynikiem.

W roku 2017 badacze z naszego Wydziału opublikowali **26 monografii autorskich** oraz zredagowali **25** monografii wieloautorskich. Ponadto ogłosili ponad **550** artykułów naukowych, z czego **163** w czasopismach punktowanych (**1** na liście A, **246** na liście B, **39** na liście C), **296** prac w książkach zbiorowych i **91** publikacji popularyzatorskich. Niektóre monografie, spośród opublikowanych w 2017, już zyskały status książek wybitnych, ważnych dla rozwoju dyscypliny, m.in. prof. Marek Hendrykowski, *Aktor i aktorstwo filmowe* (Wyd. Naukowe UAM), dr Maciej Junkiert, *Nowi Grecy. Historyzm polskich romantyków wobec narodzin "Altertumswissenschaft"* (Wydawnictwo Naukowe UAM; nagroda rektorska I stopnia w 2018), Ewa Skwara, *Eneaszy Sylwiusz Piccolomini: Chrysis* (edycja krytyczna); dr hab. Agnieszka Kula, *Redundancja w mediach. Studium pragmatolingwistyczne* (Wydawnictwo Naukowe UAM), dr Natalia Długosz, *O znakach ubezwłasnowolnionych, czyli o nowych polskich i bułgarskich compositach bezafiksalnych w medialnym dyskursie publicystycznym* (Wyd. Naukowe UAM), prof. Anna Legeżyńska, *Julia Hartwig. Wdzięczność* (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego), dr Piotr Pławuszewski, *Po swojemu. Kino Władysława Ślesickiego* (Universitas, Kraków, 2017), dr Krzysztof Skibski, *Poezja jako iteratura. Relacje między elementami języka poetyckiego w wierszu wolnym* (Wydawnictwo Naukowe UAM), prof. Krzysztof Trybuś, *Zima romantyków. Szkice o literaturze i pamięci* (wyd. Poznańskie Studia Polonistyczne), prof. Elżbieta Nowicka, dr hab. Alina Borkowska-Rychlewska, *Oblicza wieku dziewiętnastego. Studia z historii literatury, teatru i opery*; prof. Michał Januszkiewicz, *W poszukiwaniu sensu. Phronesis i Hermeneutyka*.

Ponadto badacze i jednostki z naszego Wydziału zorganizowały kilkanaście konferencji i sympozjów międzynarodowych (w tym za granicą) oraz kilkadziesiąt konferencji ogólnopolskich, zazwyczaj mających charakter interdyscyplinarny, ze znaczącym udziałem gości z zagranicy – w tym m.in.: „Polacy i Niemcy w Europie. Przestrzenie pograniczne”, Kilonia 30.11-2.12.2017 (Współorganizator: CAU Kiel); „Kosmos Lem. Poetyka cywilizacji, analityka naukowa i filozofia kultury”, Darmstadt 2-4.03.2017; „Ameryka Barańczaka”, Poznań 21-22.11.2017; VII Ogólnopolska Konferencja Historycznojęzykowa z okazji 80. rocznicy urodzin prof. Wacława Twardzika, Poznań 11-12.05.2017; „Kultura komunikacji potocznej w językach słowiańskich”, Będlewo 7-10.05.2017; „Kulturowe aspekty ewolucji języka polskiego”. Seminarium dedykowane pamięci prof. Władysława Kuraszkiewicza i prof. Tadeusza Skuliny, Poznań 16-17.05.2017;

„500 lat reformacji. Język”, Gniezno 6-8.11.2017; „Wielkie wiersze, nowe lektury”. Koinferencja dedykowana Profesorowi Rolfowi Fieguthowi, Poznań 24-25.10.2017; cykl spotkań seminaryjnych pt. „Media – transmisje – idiomy. Laboratorium komunikacji literackiej końca XX i początku XXI wieku: Eksperyment jako doświadczenie”, Poznań 30.11-1.12.2017; „Romantyzm późnej nowoczesności”, Gułtowy 11-12.12.2017; „Studencki Komitet Solidarności – spojrzenie po 40 latach”, Poznań 20.11.2017; „Zabezpieczanie śladów. Sympozjum pamięci Włodzimierza Odojewskiego”, Poznań 14.03.2017; „Trzecie pokolenie postpamięciowe – konsekwencje II wojny światowej”, Poznań 23-24.03.2017; „Oddźwięki – odbicia – odcienie. Wiek XIX wobec sztuk”, Poznań 10-12.05.2017; „Widzenie awangardy”, Poznań, 8-9 maja 2017.

Uczeni z naszego Wydziału kierowali kilkudziesięcioma grantami badawczymi, w tym ministerialnymi, NCN, NPRH. Organizowaliśmy także sesje regionalne i problemowe sympozja, służące propagowaniu nauki w różnych kręgach społecznych.

Ważną rolę w upowszechnianiu badań odgrywały czasopisma redagowane lub współredagowane przez naszych badaczy, obecnie przez nasz Wydział (współ)wydawanych jest **11** punktowanych periodyków naukowych:

Instytut Filologii Polskiej

- „Przestrzenie Teorii”, lista C (ERIH): 10 punktów; Wyd. Naukowe UAM; pismo WFPiK UAM przy współpracy z WP UJ (red. nac. Anna Krajewska); SCOPUS;
- „Slavia Occidentalis. Litteraria”, lista C (ERIH): 10 punktów; Wyd. PTPN; pismo PTPN i WFPiK (red. nac. Bogusław Bakuła);
- „Slavia Occidentalis. Linguistica”, lista C (ERIH): 10 punktów; Wyd. PTPN; pismo PTPN i WFPiK (red.nacz. Tadeusz Lewaszewicz);
- „Porównania. Czasopismo poświęcone zagadnieniom komparatystyki literackiej oraz studiom interdyscyplinarnym”, lista B: 14 punktów (red. nac. Bogusław Bakuła); SCOPUS;
- „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka”, lista B: 13 punktów; Wydawnictwo PSP i PZPN; SCOPUS;
- „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza”, lista B: 10 punktów; Wydawnictwo PSP i PTPN (red. nac. Alicja Pihan-Kijasowa);
- „Poznańskie Spotkania Językoznawcze”; lista B: 7 pkt.; (red.nacz. Małgorzata Rybka);
- „Polonistyka”; wydawca: Forum Media Polska Sp. z o.o. (w wersji elektronicznej) (red.nacz. Maria Kwiatkowska-Ratajczak); 2015 – aplikuje.

Instytut Filologii Słowiańskiej:

- „Bohemistyka”, lista B: 13 punktów; Pismo wydawane przez: Komisję Sławistyczną Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Poznaniu; Instytut Filologii Słowiańskiej UAM; Wydawnictwo "Pro" (red.nacz. Mieczysław Balowski); SCOPUS;

- „Poznańskie Studia Sławistyczne”, lista B 9 pkt; pismo wydawane przez: IFS UAM (red.nacz. Krystyna Pieniążek-Marković);

Instytut Filologii Klasycznej:

- „Symbolae Philologorum Posnaniensium”, lista B: 13 punktów; pismo wydawane przez IFK UAM; do 2015 współwydawca PTPN (red.nacz. Elżbieta Wesołowska

Instytut Filmu, Mediów i Sztuk Audiowizualnych

“Images. The International Journal of European Film, Performing Arts and Audiovisual Communication” , lista C: 10 pkt; pismo wydawane przez: KFTvNM (WFPiK) UAM oraz (od 2011) Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna w Łodzi. (Wyd. Naukowe UAM) (red.nacz. Andrzej Szpulak); 2015:

Kilkudziesięciu badaczy w roku 2017 zostało uhonorowanych naukowymi nagrodami i wyróżnieniami, za najważniejsze uznać należy:

- prof. Przemysław Czaplński, Nagroda im. Jana Długosza za książkę *Poruszona mapa*,

- prof. Ewa Skwara, Nagroda PAN im. A. Brucknera za książkę *Komedia według Terencjusza*,

- prof. Wiesław Wydra i dr hab. Katarzyna Krzak-Weiss, Nagroda w Konkursie na książkę edytorsko doskonałą EDYCJA, fundowaną przez miesięcznik "Wydawca" w ramach międzynarodowych Targów Książki w Krakowie.

Rozwijaliśmy kontakty z ośrodkami zagranicznymi (wspólnie prowadzone badania, organizacja konferencji, wydawanie monografii naukowych), blisko współpracowaliśmy z wieloma uczelniami z wszystkich krajów Unii Europejskiej, także z USA, Szwajcarii, Ukrainy, Rosji, Białorusi i krajów bałkańskich, stworzono przyczółki do współpracy z uczelniami z Chin i Filipin. Rozwijaliśmy także działalność konsorcjum naukowego „Horyzonty i źródła nowej humanistyki. Język, literatura, kultura, edukacja”, zawiązanego z Wydziałem Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, obecnie trwają prace nad kilkunastoma wspólnymi projektami badawczymi.

Działalność dydaktyczna

Studenci WFPiK otrzymali w 2017 r. następujące prestiżowe wyróżnienia: 3 Diamentowe Granty, Stypendium im. dra Jana Kulczyka, 4 stypendia MNiSW (studenci MISHiS), Medal UAM, Studencki Laur, I nagrodę w ogólnopolskim Konkursie im. Czesława Zgorzelskiego w kategorii literaturoznawstwo, Nagrodę Główną w konkursie Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie. Studentka Instytutu Filologii Klasycznej wygrała konkurs na pozycję badawczą w Das Ludwig Boltzmann Institut für Neulateinische Studien (Innsbruck), gdzie pracuje w ramach austriacko-japońskiego projektu „Japan on Jesuit Stage”.

Uchwalono nowy program studiów podyplomowych *Animator teatralny* oraz program kształcenia na kierunku filologia polska o profilu praktycznym, studia II st., współprowadzony z WP-A w Kaliszu. Rozpoczęto prace nad modernizacją programów filologii polskiej II st. i media interaktywne i widowiska. W semestrze letnim 2016/2017 zrealizowano projekt *Promowanie działań projakościowych na WFPiK* w ramach konkursu projakościowego Prorektor ds. kształcenia UAM: utworzono profil *Fredry 10* na Facebooku informujący o działaniach projakościowych, przeprowadzono akcję „Złap fakultet!”, promującą zajęcia fakultatywne na Wydziale oraz kampanię informacyjną dotyczącą sylabusów „Złap sylabus!”, udostępniono tablicę MEMO, służącą promowaniu działań projakościowych. Zorganizowano także I konkurs na wydziałowy budżet dydaktyczny *Dydaktyka najwyższej jakości*, którego efektem były m.in. akcje: *10 pierwszych dni* (X 2017, pomagająca zaadaptować się studentom I roku) i *Akcja-Integracja* (rozpoczęta w I sem. 2017/2018, obejmująca szereg działań podnoszących świadomość dotyczącą funkcjonowania osób z niepełnosprawnością). W ramach Wydziałowego Dnia Jakości odbyła się konferencja *Współpraca z otoczeniem w kształceniu humanistycznym – formy kontaktu i dobre praktyki*, w której udział wzięli prodziekani Wydziałów Polonistyki UJ i UW oraz Wydziału Filologicznego UŚ. Działalność podjął wydziałowy zespół pod kierownictwem pełnomocnika Dziekana ds. wsparcia studentów, który przygotował m.in. cykl warsztatów dla studentów wzmacniających ich zdrowie psychiczne oraz szkolenia z psychologiem dla pracowników i administracji poświęcone pracy ze studentami. WZOJK zorganizował szkolenia dotyczące metod kształcenia i przygotowywania sylabusów. Przedstawiciele WFPiK aktywnie uczestniczyli w II Uniwersyteckim Dniu Jakości Kształcenia na Wydziale Historycznym (XII 2017). W ramach działań wspierających studentów otwarty został także na Wydziale pokój rodzica z dzieckiem.

Instytut Filologii Polskiej rozpoczął realizację trzech nowych inicjatyw dydaktycznych z udziałem zewnętrznego finansowania, skierowanych do społeczności lokalnych, instytucji regionu, młodzieży licealnej i studentów: *Cool-tour. Młodzi Badacze Regionu 2.0* (grant NCBR – PO WER), program regionalny *Życiorysy Lokalne* i *Dialektologiczny projekt regionalny*. Odbyła się XI edycja Konkursu o Nagrodę Literacką FanFila (dla uczniów szkół średnich), zainaugurowano także działalność Poznańskiej Akademii Literatury, która ma na celu upowszechnienia współczesnych tekstów literackich wśród mieszkańców Poznania. W ramach festiwalu Poznań Poetów IFP zorganizował (wraz z CK Zamek) konkurs „Sztuka kochania wiersza”. Podsumowaniem roku współpracy klasami patronackimi była III konferencja popularnonaukowa, w której wzięło udział niemal dwustu uczniów szkół wielkopolskich.

Odbył się także XLII Konkurs im. Stanisława Dobrzyckiego na najlepszy referat studencki i najlepszą pracę licencjacką oraz Wydziałowy Konkurs na Najlepszą Pracę Magisterską. Kolejną edycję miał festiwal studentów Wiedzy o teatrze Nowa Siła Kuratorska, stanowiący ukoronowanie specjalności „Interdyscyplinarne projekty kuratorskie”. Studenci WoT pracowali także jako wolontariusze na Malta Festival Poznań oraz Festiwalu Teatralnym „Bliscy Nieznajomi” w Teatrze Polskim w Poznaniu, a w ramach programu „Laboratorium twórcze” Polskiego Teatru Tańca i Movements Factory zorganizowano warsztaty „Laboratorium technologii”.

Współpraca z otoczeniem

WFPIK wystąpił z nowymi inicjatywami w ramach programu Erasmus Plus: złożone projekty do Agencji Narodowej Erasmusa o zgodę na podpisanie umów z Girokastrą i Podgoricą (tzw. „Nowe partnerstwo”) oraz Key Action 1: KA107 Year: 2018 Higher education student and Staff mobility between Programme and Partner Countries Vanadzor i Erewań; nawiązano współpracę i wymianę z Universidad Autónoma de Madrid, Facultad de Filosofía e Letras. Departamento de Filología. Ciudad Universitaria de Cantoblanco. Centrum HAT zostało członkiem Leonardo Society - ważnego towarzystwa naukowego oraz wydawcy czasopisma naukowego Leonardo (lista ERIH) wydawanego przez MIT Press. Instytut Filologii Klasycznej podjął współpracę z powstającym ośrodkiem “ARMENIAN-POLISH INTERCULTURAL DIALOGUE” CENTER w Vanadzorze w ramach programu 2017–2022.

W roku 2017 organizowaliśmy spotkania autorskie, wystawy, wykłady gości zagranicznych oraz zagraniczne wykłady pracowników WFPiK.

WFPiK kontynuował i inicjował współpracę z Uniwersytetami i Instytutami Badawczymi w następujących krajach: Albania, Armenia, Austria, Belgia, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Brazylia, Bułgaria, Chile, Chiny, Chorwacja, Czarnogóra, Czechy, Estonia, Hiszpania, Holandia, Indie, Iran, Kosowo, Litwa, Macedonia, Niemcy, Portugalia, Rosja, Rumunia, Serbia, Słowacja, Szwecja, Turcja, Ukraina, USA, Wielka Brytania, Włochy. Były to w przeważającej części kontakty o charakterze naukowym (konferencje, prelekcje, kwerendy) i znacznie rzadsze zagraniczne pobyty dydaktyczne lub naukowo-artystyczne (pracownicy Instytutu Teatru i Sztuki Mediów). WFPiK w roku 2017 udało się pozyskać stypendystkę programu Fulbright Polska.

W ramach międzynarodowej współpracy naukowej pracownicy WFPiK uczestniczyli w zespołach redakcyjnych zagranicznych czasopism, recenzowali zagraniczne projekty badawcze, uczestniczyli w stowarzyszeniach naukowych, zasiadali w jury konkursów festiwalowych. Wśród prestiżowych należy wymienić The International Society for the Arts, Sciences and Technology, Boston USA (Michał Krawczak, Agnieszka Jelevska).

Współpraca międzynarodowa WFPiK obejmuje także działalność artystyczną, w 2017 roku m.in. odbyło się spotkanie robocze i wymiana prac „Frontier Encounter 3” z udziałem Performer Persona Project (Chile), zespołem prowadzonym przez Claudia Santanę Bórqueza z Universidad de Playa Ancha w Valparaíso (Chile). Trzecia edycja przedsięwzięcia „Frontier Encounter”, realizowana przez zespół Performer Persona Project we Włoszech i w Polsce, wspierana było przez CNCA Fondart Convocatoria 2017, Chile; Universidad de Playa Ancha, Valparaíso, Chile.

W zakresie współpracy z otoczeniem krajowym zainicjowano cykliczne spotkania z przedszkolami w ramach projektu „W labiryncie wyobraźni”. Podjęto współpracę z Wydawnictwem Miejskim Poznania w zakresie publikacji tekstów popularnonaukowych pisanych przez studentów i doktorantów oraz praktyk studenckich. Zainicjowano współpracę z Urzędem Miasta Poznania w zakresie organizowania cyklu warsztatów tematycznych w formie wycieczek dla studiujących w Poznaniu obcokrajowców. Powołano Studencki Klub Filmowy, zorganizowano Przegląd Filmów Studenckich "Jedna Rolka", reaktywowano Stowarzyszenie Forum Kultury Audiowizualnej, nawiązano współpracę z Dorotą Paciarelli - dyrektorką Festiwalu Hommage a Kiesłowski. Instytuty WFPiK podpisały nowe umowy o

współpracy ze szkołami i klasami patronackimi, współorganizowały przeglądy sztuki i festiwale z instytucjami kultury i oświaty.

W 2017 r. pracownicy WFPiK wygłosili blisko 100 wykładów w wielkopolskich bibliotekach, centrach kultury i szkołach – dotyczących literatury i języka polskiego, filmu, teatru, kultur słowiańskich; prowadzili około 50 spotkań autorskich w centrach kultury w całym kraju. WFPiK kontynuował współpracę z mediami regionalnymi (Radio Merkury, Radio Emaus, Głos Wielkopolski) i ogólnopolskimi (Radio TOK FM, Gazeta Wyborcza, Tygodnik Powszechny) – wywiady, spotkania z autorami, wypowiedzi eksperckie; Wydział kontynuował bądź podjął współpracę z ważnymi instytucjami poznańskimi i wielkopolskimi: CK Zamek, Biblioteka Raczyńskich, Urząd Miasta Poznań, Wydawnictwo Miejskie Poznania, Teatr Muzyczny w Poznaniu, Teatr Polski w Poznaniu, Telewizja Polska SA w Poznaniu, Studio Aktorskie STA w Poznaniu, Polski Teatr Tańca i Movements Factory, Poznań Fundacja Render w Poznaniu, Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu – Zakład Tańca i Fitnessu, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie, Stowarzyszenie Zielona Grupa w Poznaniu, Pracownia Teatru Tańca w Zielonej Górze, Gminny Ośrodek Kultury w Damasławku, Uniwersytet Trzeciego Wieku w Damasławku, Dzienny Dom Seniora „Jutrzenka” w Pniewach.

WFPiK prowadził współpracę ze szkołami podstawowymi, gimnazjalnymi i ponadgimnazjalnymi przybierającą różne formy: program dla klas i grup patronackich (kilkanaście szkół), wykłady maturalne (trzeci rok cyklu), cykliczne zajęcia, warsztaty, projekty edukacyjne (5, w tym Cool Tour Młodzi Badacze Regionu, grant PO WER), wykłady otwarte; ponadto zorganizowano m.in.: kilkadziesiąt wykładów promocyjnych w wielkopolskich szkołach, wykłady z cyklu *Powtórka przed maturą*, warsztaty prowadzone przez koła studenckie, Międzyszkolną Konferencję Popularnonaukową „Język i literatura XXI wieku”, liczne konkursy literackie, ortograficzne, recytatorskie, współorganizowano festiwal teatralny Marcinek.

Organizowaliśmy spotkania autorskie z ludźmi nauki i sztuki, debaty, konkursy – z pisarzami, reżyserami, producentami filmowymi, fotografikami. Aktywnie uczestniczyliśmy w Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki, na który przygotowaliśmy 20 indywidualnych wydarzeń oraz w Noc Muzeów, w 2017 roku odbyła się kolejna edycja Festiwalu Nowa Siła Kuratorska. Kontynuowaliśmy współpracę z Ośrodkami Kultury, w tym szczególnie intensywną z Centrum Kultury Zamek, teatrami, operami, filmoteką narodową. Wykładowcy,

doktoranci i studenci WFPiK uczestniczyli we współorganizacji Międzynarodowego Festiwalu Filmowego OFF CINEMA, Międzynarodowego Festiwalu Filmowego ANIMATOR, Festiwalu Debiutów Filmowych MŁODZI I FILM oraz Międzynarodowego Festiwalu Filmowego ALE KINO, Festiwalu „Bliscy Nieznajomi”.

WFPiK podejmuje także działania zmierzające do zacieśnienia współpracy z gospodarką i biznesem. Z inicjatywy Pracowni Międzyobszarowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych i Społecznych odbyło się spotkanie ludzi nauki z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach 119. rocznicy Deklaracji Niepodległości Filipin. Pracownicy WFPiK współpracują z przedstawicielami biznesu w ramach zajęć modułowych dla studentów MISHiS oraz zajęć fakultatywnych dla WFPiK. Wykładowcy i studenci wzięli udział w realizacji projektu DIALOG dotyczącego innowacji społecznych (udział w szkoleniach i w festiwalu). Efektem projektu ma być przygotowanie Trzeciej Misji UAM, która ma być wpisana do misji uniwersytetu do roku 2030.